

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Středočeský

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola Josefa Suka Benešov

Adresa: Husova 739, 256 01 Benešov

Identifikátor školy: 613 000 480

Termín konání orientační inspekce: 15. –17. května 2001

Čj.	010 470/01-5104
Signatura	ob1ku123

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Poslední zřizovací listinu této umělecké školy vydalo Město Benešov s účinností od 1. 1. 2001 v souladu s příslušnými ustanoveními § 27 - 37 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních celků, zák. č. 128/2000 Sb. o obcích, § 14, odst. 6 zák. č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. V právní subjektivitě je škola od 1. 1. 2000. Činnost školy je vymezena zákonem č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou MŠMT č. 292/1991 Sb., o základních uměleckých školách. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydal Školský úřad Benešov pod č.j. 661/2000 s účinností od 1. 9. 2000. Zde uvádí čtyři odloučená pracoviště školy: 257 51 Bystřice, Dr. E. Beneše, 257 44 Netvořice, Školní 171, 256 01 Benešov, Teplýšovice 75, 257 41 Týnec nad Sázavou, Jílovská 81 300. Kapacita 1 035 žáků není naplněna, výkaz o základní umělecké škole podle stavu k 15. 10. 2000 uvádí celkem 693 žáků. Škola sídlí v historicky vzácné budově, kde hudební skladatel J. Suk strávil poslední chvíle života. Tento nemovitý majetek byl věnován městu za účelem současného využití.

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Škola má obor hudební (553 žáků), obor taneční (26 žáků) a obor výtvarný (114) žáků. V hudebním oboru se vyučuje hra na zobcovou a příčnou flétnu, klarinet, saxofon, trubku, pozoun, tenor, tubu (a ostatní dechové nástroje), dále pak předměty hra na housle, violoncello, kytaru, akordeon, klavír, elektronické klávesové nástroje, pěvecká hlasová výchova a zpěv. Součástí výuky jsou také skupinové předměty jako je hudební nauka, komorní hra a přípravná hudební výchova. Škola vykazuje žáky přípravného ročníku ve všech zavedených oborech. Každým rokem se uskuteční řada koncertů, vystoupení a výstav. Dechový orchestr při ZUŠ, který vznikl před 25 lety a sdružuje až 52 žáků, se podílí na významných kulturně-společenských akcích celého okresu, zúčastňuje se přehlídek a festivalů, vystupoval také v Dánsku a Itálii. Každý druhý rok pořádá ZUŠ Benešov přehlídku dechových souborů. Školné je upraveno takto: individuální výuka nástroje 130,- Kč měsíčně, skupinová výuka 140,- Kč měsíčně, přípravný ročník (PHV) 200,- Kč měsíčně.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Podmínky vzdělávání

Personální podmínky

Ředitel školy sleduje u nově přijímaných učitelů plnou odbornou a pedagogickou způsobilost, nicméně v letech minulých se při personálním obsazování pedagogického sboru muselo vycházet z daných možností někdy i neúplné aprobace uchazečů, kdy byly pak zkoumány především praktické zkušenosti, všestrannost a dlouholetá praxe učitelů v oboru. Zřejmé je pěstování tradice souborové hry nástrojů dechových.

Prostorové podmínky, psychohygienické podmínky a materiálně-technické vybavení

Učebny sledované individuální výuky Pěvecké hlasové výchovy i Hry na klavír svou velikostí odpovídají potřebám oboru. Učebna hudební nauky je dostatečně prostorná a světlá, pro výuku tohoto skupinového hudebně-teoretického předmětu je vyhovující. Učebny v přízemí školní budovy mají méně světla a také jsou chladnější. Všechny prostory školy jsou

udržovány v čistotě, k příznivé atmosféře a estetice učebního prostředí přispívají pozoruhodné práce žáků výtvarného oboru, učebna v přízemí připomíná některými artefakty život a dílo J. Suka. Jinak ovšem celkové prostředí a vybavenost interiéru školy je velmi skromné, prostory hlavní budovy neumožňují plnohodnotnou výuku všech oborů, sociální zařízení neodpovídá požadavkům moderní doby. Pro nedostatek místa ve škole jsou po třídách uskladněny hudební nástroje. Zřizovatel (město) přislíbil tuto situaci řešit. V dohledné době má být realizována rekonstrukce nově přidělené budovy, poté budou provedeny i úpravy budovy dosavadní. Zde by bylo možné vytvořit i obytnou část pro pedagogy, což zvýší poptávku po pracovním uplatnění v této škole.

Materiálně-technické zabezpečení je pro administrativní a vzdělávací činnost průměrné (základní vybavení PC pro běžnou uživatelskou činnost, starší kopírka, hifi věž, magnetofon s CD). Třída skupinových předmětů hudebního oboru má kromě zmíněné audiální techniky k dispozici také tabuli s notovou osnovou, klavír a orffovský instrumentář. Nástrojové vybavení individuální výuky je vzhledem ke kvantitě pro dosavadní výuku dostačující, ovšem kvalita nástrojů trpí dlouholetým opotřebením, přestože se škola snaží použitelnost nástrojů řešit pravidelnou údržbou. Žáci mají i nástroje vlastní, kdy učitelé jim napomáhají při výběru (cenově dostupné flétny zahraniční výroby), ve sledované výuce hry na klarinet hrál vynikající žák dokonce na zapůjčený nástroj od učitele. Zájem učitelů i vedení školy je zaměřen na soustavné zlepšování podmínek pro výchovně-vzdělávací činnost a potvrzuje jejich vztah k poctivé pedagogické práci.

Hodnocení kvality vzdělávání v hudebním oboru

Inspekce provedla 26 hospitací v předmětech: Pěvecká hlasová výchova (4), Hra na klavír (8), Hudební nauka (2), Hra na flétnu příčnou (3), Hra na klarinet (3), Hra na saxofon (2), Hra na trubku (2), Hra na baskřídlovku (1), Hra na tubu (1).

Pěvecká hlasová výchova

Výuku tohoto předmětu realizují ve škole v současné době dvě učitelky, které mají dlouholetou pedagogickou praxi. Jedné učitelce však chybí odborná i pedagogická způsobilost.

Studijní plány jednotlivých žáků jsou vypracovány. Odborně i pedagogicky aprobovaná učitelka má studijní plány žáků vypracovány podrobně, promyšleně a neformálně, také pro žáky v kroužcích vypracovává studijní plány na celý školní rok. Druhá učitelka má studijní plány žáků věcné a stručné. Výuka probíhá podle platných učebních plánů a učebních osnov, v několika případech však bylo u jedné z vyučujících zjištěno porušení učebního plánu č. 10 - čtyři žáci I. stupně základního studia (dva ze 2. ročníku a dva z 1. ročníku mají jen poloviční lekci, nejsou vyučováni v kroužku) - poznámka k učebnímu plánu č. 10 stanoví, že žáci v kroužku jsou vyučováni společně a jsou přítomni po celou vyučovací dobu, nikoliv po půlhodině.

V dokumentaci pěveckého oddělení byly shledány drobné nedostatky v kmenových výkazech žáků, u jedné z učitelek nejsou v třídních knihách vyplněna data, kdy výuka odpadla a z jakého důvodu se neučilo.

Ve všech sledovaných hodinách byla věnována náležitá pozornost rozezpívání. Hlasová cvičení jsou vhodně volena tak, aby odpovídala současným možnostem i věku každého žáka. Učitelky sledují uvolnění hlasu, vedou své žáky k přirozenému hlasovému projevu. Se zřetelem k individuálním předpokladům žáků rozšiřují odpovídajícími cvičeními postupně hlasový rozsah každého mladého zpěváka. Obě učitelky žákům podle potřeby předzpívávají

a jsou pohotové i při klavírním doprovodu. U neaprobované učitelky však při hlasových cvičeních chyběla práce s dechem, při interpretaci pěvecké literatury se často jednalo jen o pouhé přezpívávání velkého počtu písniček bez vědomé práce s hlasem a bez opravování intonačních nepřesností, zvláště ve vyšších polohách.

Při výběru pěvecké literatury vyučující respektují hlasové dispozice žáků a jejich aktuální technickou vyspělost i hudební zájmy. Do výuky je soustavně začleňována příprava žáků na veřejné i interní akce. Veřejná vystoupení pozitivně ovlivňují snahu žáků a motivují je k trvalému zájmu o kultivování zpěvního projevu.

Přístup vyučujících k dětem je vstřícný a přátelský při zachování autority pedagoga i respektování osobnosti žáka. Verbální i neverbální komunikace učitelek je na velmi dobré úrovni, pozitivní jsou také vzájemné vztahy mezi žáky a pedagogy, v hodinách vládne atmosféra důvěry a spolupráce.

Výuka pěvecké hlasové výchovy neměla ve sledovaných hodinách obou vyučujících stejnou kvalitu, celkově však převládala pozitivita.

Hra na klavír

Byla sledována výuka čtyř učitelek. Tři z nich mají delší pedagogickou praxi, jedna mladá vyučující působí v oblasti klavírní pedagogiky teprve krátce, je čerstvou absolventkou Konzervatoře J. Deyla. Učební plány i učební osnovy jsou plněny. Studijní plány žáků mají všechny učitelky neformálně a promyšleně vypracovány. Dokumentace všech učitelek byla shledána v pořádku. Mladá nevidomá učitelka má ve třídě diktafon a doma z něj potřebné údaje pro dokumentaci přepisuje na počítači.

Struktura hospitovaných hodin odpovídala věku žáků v jednotlivých ročnících i stanoveným výukovým cílům. Množství informací, jejich výběr i způsob podání byly přiměřené schopnostem, věku i individuálním možnostem každého jednotlivého žáka.

Nová látka je v hodinách dostatečně vyložena způsobem, který odpovídá mentální vyspělosti žáka. Začínající žáci jsou trpělivě vedeni přes četná úskalí počátků klavírní hry, se staršími a pokročilejšími žáky je prováděn i podrobnější a náročnější rozbor studovaných klavírních děl. Učitelky podle potřeby předvádějí správné provedení etud i přednesových skladeb. Žáci jsou vedeni k uvědomělému osvojení si zásad samostatného a efektivního domácího cvičení. Pravidelně je pěstována i čtyřruční hra a schopnost klavírního doprovodu, vyučující nezanedbávají ani pochopení stylu interpretovaných skladeb a precizní provedení notového záznamu. Hra většiny žáků svědčila o kvalitní a soustavné pedagogické práci vyučujících. V několika případech bylo však úsilí učitelek evidentně limitováno menší mírou nadání i píle žáka. Většina sledovaných hodin byla vedena velmi dobře jak po stránce metodické, tak i odborné. Velký pedagogický talent prokázala ve sledovaných hodinách začínající zrakově postižená učitelka.

Používaná studijní literatura je cíleně a s ohledem na specifické předpoklady a hudební zájmy každého jednotlivého žáka doplňována i díly rozličného žánrového zaměření naší i zahraniční provenience.

Hodnocení výkonů žáků zohledňovalo individuální dispozice každého jednotlivce, odpovídalo skutečnosti a bylo vždy vyučující zdůvodněno. Hodnocení je zaměřeno převážně pozitivně, je oceňováno snažení i píle žáků při respektování individuální míry nadání. Důležitou motivující funkci pro žáky má veřejná prezentace získaných dovedností při akcích školy.

Komunikace je vedena na přátelské bázi. Ve všech sledovaných hodinách panovalo ovzduší vzájemné důvěry a pozitivního směřování, které však nevylučovalo odpovídající náročnost a kritičnost.

Pedagogická i odborná způsobilost vyučujících klavírního oddělení má pozitivní vliv na úroveň kvality vzdělávání ve sledovaných hodinách. Výuka v klavírních třídách je celkově vyrovnaná a má spíše nadprůměrnou úroveň.

Hudební nauka

Výuka předmětu je svěřena jediné vyučující, která má odpovídající odbornou i pedagogickou způsobilost. Inspekce zjistila ve třech případech nedostatky v plnění učebních plánů. Ve dvou případech přeplněnost třídy tohoto skupinového hudebně-teoretického předmětu - ve 3. ročníku I. stupně základního studia je zapsáno dvaadvacet žáků, v 1. ročníku I. stupně základního studia je zapsáno čtyřadvacet žáků, ve třetím případě nenaplněnost třídy - ve 4. ročníku je zapsáno jen devět žáků (jeden z nich byl ve výuce přítomen jen jednou za celé 2. pololetí). Platné učební plány však určují organizování výuky předmětu ve skupině deseti až dvaceti žáků. Učební osnovy jsou plněny. Při kontrole dokumentace bylo zjištěno, že v třídních knihách není prezenze žáků důsledně vyplňována, některé zápisy v třídních knihách byly provedeny tužkou. Také začátky a konce hodin v třídních knihách nesouhlasí všude s platným rozvrhem.

Učitelka má vypracovány tematické plány učiva pro jednotlivé ročníky. Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků v jednotlivých ročnících i stanoveným výukovým cílům. Způsob organizování tohoto skupinového hudebně-teoretického předmětu umožňuje uplatnění všech žáků. Hodina je pestrá, učitelka střídá různé činnosti, rozumí dětskému způsobu vnímání, umí zapojit a zaktivizovat všechny děti. Střídají se praktické činnosti s výukou teorie, hudební praxe je promyšleně propojena s poznatky žáků z teoretické oblasti. V hodinách se hodně zpívá, využíván je i orffovský instrumentář.

Nová látka je dostatečně vysvětlena a s žáky procvičena. Opakování soustavně navazuje na probírané učivo. Vyučovací doba je plnou měrou využita. Znalosti žáků jsou nadprůměrné a svědčí o kvalitní pedagogické práci.

Způsob komunikace vyučující se žáky je na vynikající úrovni a svědčí o zkušenostech z kontaktů a práce s dětmi. S pedagogickým nadhledem zvládá i drobné projevy nežádoucího chování žáků. Směřuje žáky k schopnosti samostatného uvažování i k pozitivnímu vztahu ke vzdělání.

Výuka předmětu Hudební nauka je inspekcí hodnocena jako nadprůměrná.

Hra na flétnu příčnou

Ve sledované výuce dvou učitelek (jedna z nich původem cizinka) se projevily diametrálně odlišné přístupy v organizování výuky, rozdílnost v metodách a formách práce. Konfrontace rozdílných škol a metodiky související s předchozími získanými odbornými znalostmi vyučujících je úzce spjat nejenom s celkovou národní mentalitou, ale může navíc přinést do výuky střet zájmů a potřeb místního regionu. V tomto ohledu se angažování učitelky jiné národnosti nepovedlo (ředitel potvrdil odchody žáků a negativní reakce rodičů). Ve výuce je sice zřejmá detailní propracovanost metodických přístupů, ty však nelze zcela šablonovitě přenášet na žáky bez respektování jejich individuální schopností a zásad přiměřenosti. Přílišná uniformita a upjatost vnáší do hry nepřirozenost projevu, nepřiměřené množství pouček a pokynů až strnulost. Učitelka během inspekce neustále korigovala žákyni nátisk, z poza žákyně přidržovala ruce a rovnala postavení prstů, až bolestným dloubáním prstu do bránice se snažila žákyni ozřejmit správné dýchání. Při zadání špatného směru a méně zvyklých postupů nelze popřít určitou snahu učitelky (vede žáky k nákupu kvalitních nástrojů anglické výroby), ovšem ke zplnění všech podmínek pro efektivní práci, která aktivně posiluje a motivuje žáka, je to poněkud málo. Proto i výstupy a výsledky vzdělávání jsou zde

nepřesvědčivé, s převahou negativ. Mnohem většimu zájmu a ocenění se těší učitelka, která působí na škole již delší dobu a vychovala zde již řadu žáků. Náplň a struktura vyučovacích hodin odpovídá daným učebním osnovám a stanoveným normám od vydržovaných tónů, stupnic a akordů, až po etudy a přednesový repertoár. O tom vypovídají i záznamy v třídních knihách. Učitelka s žákyní navazovala na předchozí nástrojové znalosti, prováděla průběžné korekční postupy ve správném držení nástroje, čtení not, dodržování rytmu a deklamaci, vše s dostatečnou přiměřeností k věku a schopnostem žákyně. Nové zadání látky bylo vysvětleno, žákyně byla upozorněna na možná úskalí. Během hry se u žákyně projevily problémy s udržením dechu ve frázi a větší nátiskové problémy s nejistotou v nasazení a výrazně zhoršenou kulturou tónu. Vzájemná komunikace mezi žákyní a učitelkou byla otevřená na základě přiměřené tolerance s přirozenou autoritou vyučující.

Celkově průměrné hodnocení kvality výuky fléten vyplývá ze shrnutí poznatků vycházejících z výuky obou učitelek.

Hra na klarinet a saxofon

Sledování výuky těchto předmětů na dechovém oddělení dřevěných nástrojů přineslo mnoho pozitivních zjištění. Odráží se zde především praktické muzikantské zkušenosti vyučujících, pedagogické úspěchy, ale i vlastní organizační a umělecké schopnosti. Až burcující tvůrčí myšlení a vynalézavost zapojuje do výuky učitel, který vynikajícím způsobem doprovodí na klavír, navíc pustí i rytmiku z repro pro připodobnění různého stylu a žánru. Inspekce měla možnost shlédnout vedle dalších žáků i mimořádně talentovaného žáka II. stupně jak ve hře na klarinet, tak ve hře na saxofon. Učitel dovedl odhalit všechny nátiskové nuance (úlohu spodního rtu, koutků a jazyka) tak, aby mohl žák pracovat s kvalitou tónu. Přednes a celkové pojetí odpovídalo charakteru díla, ať už šlo o hudbu umělečnickou, nebo nonumělečnickou.

Druhý učitel, byť bez pedagogické způsobilosti (maturita v oboru), předvedl žáka přípravného ročníku mimořádného talentu, který vzhledem k zařazení a věku disponoval impozantním rozsahem učiva (stupnice, akordy, etuda a přednesová skladbička) a již určitou jistotou tónového nasazení. Žákovi ambice, hrát v nejbližší době s dechovým orchestrem, jsou nesmírně motivující, podporují zdravé sebevědomí, vůli a chuť rychle pracovat. Pedagog vedl žáka k tomu, aby si nejdříve uvědomil co chce zahrát a vytvořil si představu jak toho lze docílit. Učitel žáka nepřetěžoval, ovšem efektivně v době, kdy nechal žáka vydechnout, využil čas k prověření znalostí žáka z hudební nauky (stupnice a předznamenání). Pedagog korepetoval s žákem na klavír, nebo hrál dvojhlasy na klarinet - pro tuto činnost sám upravuje a rozepisuje party. Vedle základních prvků intonace a rytmu již žák dovedl pracovat s dynamikou, s učitelem probíral frázování (spojení not pod obloučkem) a staccato.

Ve výuce byly dodržovány elementární zásady a správné nácvikové metody. Výuka je aktualizována v souladu s teorií a praxí v daném oboru, dostatečně motivuje žáky při účelném a efektivním využití všech dostupných učebních pomůcek a prostředků (včetně účinkování v komorních souborech a dechovém orchestru). Učitelé navazují na již získané znalosti a dovednosti žáků, které přirozenou cestou rozvíjejí. Mezi žáky a učiteli panuje prostředí důvěry a spolupráce, iniciativy žáků jsou maximálně podpořeny.

Výuka hry na klarinet a saxofon je příkladná.

Hra na trubku, baskřídlovku a tubu

Plánování a příprava výuky hry na dechové nástroje žesťové je v souladu s časovou dotací předmětu podle učebních plánů, obsah a množství učiva sice odpovídá učebním osnovám, ale nepřevyšuje běžně stanovené výukové cíle. Ty vycházejí zejména z předpokladu celoplošného

uplatnění žáků v dechových souborech, kde se bezprostředně mohou prověřit schopnosti a získané znalosti žáků v samotné praxi, byť na amatérské úrovni. Tento trend “populárnějšího” vedení byl patrný především ve sledované výuce žesťových nástrojů, kde žáci vesměs vyšších ročníků nedosahovali takové interpretační dokonalosti - jakoby se již předem nepředpokládal větší individuální profesní růst žáka (oproti klarinetům, kde jsou stanoveny i vyšší cíle).

Učitel ve sledované výuce uplatňoval běžné formy a metody práce od vydržovaných tónů, znalosti stupnic, akordů a transpozic až po přednesový repertoár. Nejvíce zaujal talentovaný žák prvního ročníku na trubku, který také hraje již v dechovém orchestru. Poměrně zdatně si vedl jak ve stupnici, kterou předvedl v rozsahu jedné oktávy, tak i v lidové písničce. Jeho přednes, byť jednoduché periodické skladby, vyzařoval již určité pojetí, nebyl jen pouhým odehráním jednotlivých tónů. Nátiskové předpoklady, práce s dechem a fyzická výdrž (fráze na jeden dech), respektování metra, tempová a dynamická představa svědčí o talentu a individuálních schopnostech žáka, které lze nadále rozvíjet. U vyšších ročníků (trubka, baskřídlovka) pak bylo možno ocenit rozložení výuky a respektování zásad přiměřenosti, kdy se žáci (sourozenci) ve dvouhodinovce vzájemně doplňovali tak, že buď hráli spolu ve dvojhlasích, nebo-se střídali - jeden hrál, druhý zapisoval do notýsku pokyny učitele. K pozitivním postřehům patří vedení žáků k tonální orientaci a harmonickému cítění. Učitel procvičoval se žáky vedle stupnic i základní harmonické funkce (tóniku a dominantní septakord) v akordických rozkladech. Schopnost čtení transpozic nebyla během sledované výuky jednoznačně prokázána. Není neobvyklé, že na škole tohoto typu vyučuje jeden učitel hned několik nástrojů, zvláště když jsou si tak příbuzné. Na škole se realizuje výuka některých dnes již vzácnějších nástrojů, mezi něž patří vedle baskřídlovky i náročná tuba, která dodává onen charakteristický zvuk typicky českého dechového orchestru. Žákovi čtvrtého ročníku hry na tubu chyběla ještě kulatost a vyrovnanost v tónu, o jeho zabarvení nelze mluvit - prozatím se žák orientuje v přesném čtení not. Učitel procvičil se žákem některé neozevy ve vyšších polohách hrané etudy a upozornil jej, že opakovaně je třeba se k problematice vracet v pomalých tempech i mimo rytmus. V přednesové polce byly průběžně prováděny korekce v synchronizaci prstů s jazykem a procvičovány polohy horního rejstříku tónové škály. Hodnocení výkonu bylo učitelem zdůvodněné, pochválil žáka za domácí přípravu a za snahu, kterou projevoval během výuky.

Technické problémy, které se vyskytly, byly učitelem popsány ne chybně, ale někdy dosti obecně, kdy všechny metodické prvky tvoření tónu a rozvíjení techniky nebyly dostatečně známy a žáky osvojeny. Vzhledem k daným individuálním schopnostem žáků není dán prostor pro komplexnější vědomosti, to se týká i jednostrannějšího výběru repertoáru, kde nebyly více zohledňovány různé styly a žánry. Aktualizace učiva a uplatnění soudobých trendů do výuky např. podle technických cvičení americké školy není zjevné, metodika vychází z určité podstaty a předchozích zvyklostí. Pedagog nevyužil dostatečně vlastního uměleckého příkladu, aby dovedl probírané učivo sám přesvědčivě zahrát, nebo je alespoň přiblížil ukázkou či jiným příkladem. Na druhé straně jsou žáci vedeni ke vztahu k nástroji a hudbě vůbec, jsou zapojováni do veřejných vystoupení a mají upřímný zájem zařadit se a dobře uplatnit v souborové hře a orchestru.

Celkový dosah této vzdělávací činnosti převyšuje svým významem řadu dílčích nedostatků a má veskrze výraznou převahu pozitiv.

Celkové hodnocení kvality vzdělávání

Podmínky výuky zajišťuje jak personální obsazení pedagogických míst (učitelé na dechovém oddělení s širokou orientací v oboru), tak materiální a technické zabezpečení s nástrojovým vybavením. Dostatečný počet hudebních nástrojů umožňuje sice výuku,

ovšem jejich kvalita není tak vysoká, odpovídá běžnému opotřebení. Ve výuce na pěveckém a klavírním oddělení převládají pozitiva, kvalitní je rovněž úroveň výuky hudební nauky. Tradice muzicírování dechových hudeb, jako určitá součást kulturního dědictví národa, se na škole díky schopnostem pedagogů nejenom uchovává, ale nadále i rozvíjí.

Výuka hudebního oboru přináší v jednotlivých předmětech určitou kvalitativní rozkolísanost, přesto má celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Inspekce zjistila ve třech případech nedostatky v plnění učebních plánů pro hudební obor, které byly schváleny MŠMT dne 26. června 1995 pod č.j. 18.418/95 s účinností od 1. září 1995: v předmětu Pěvecká hlasová výchova u jedné z vyučujících zjištěno porušení učebního plánu č. 10 - čtyři žáci I. stupně základního studia (dva ze 2. ročníku a dva z 1. ročníku mají jen poloviční lekci, nejsou vyučováni v kroužku) - poznámka k učebnímu plánu č. 10 stanoví, že žáci v kroužku jsou vyučováni společně a jsou přítomni po celou vyučovací dobu, nikoliv po půlhodině. Dále ve skupinové výuce předmětu Hudební nauka, kde byla zjištěna ve dvou případech přeplněnost třídy - ve 3. ročníku I. stupně základního studia je zapsáno dvaadvacet žáků, v 1. ročníku I. stupně základního studia je zapsáno čtyřiadvacet žáků, ve třetím případě nenaplněnost třídy - ve 4. ročníku je zapsáno jen devět žáků (pozn. jeden z žáků byl ve výuce přítomen jen jednou za celé 2. pololetí). Platné učební plány však určují organizování výuky předmětu ve skupině deseti až dvaceti žáků.

Hlavní úkoly a plány (organizování zkoušek, přehrávek, interních a veřejných koncertů, účast na soutěžích) jsou rozpracovány v zápisech z pedagogických rad. Na jednotlivých akcích jsou zadány konkrétní úkoly a zodpovědnost učitelů. Dlouhodobé cíle, které si ředitel stanovil, vycházejí především z možnosti získat další, nově rekonstruovanou budovu, která je poblíž dosavadní školy. To přispěje k dalšímu rozvoji školy ve všech směrech, zajistí její budoucnost a existenci (pozn. - význam školy si uvědomuje zřizovatel Město Benešov). Zlepšení podmínek (prostředí, prostor a vybavenost se zázemím učeben, možnost ubytování pro učitele) bude mít příznivý dopad na zkvalitnění, případně i rozšíření výuky, některé obory dostanou plnohodnotný směr, který si zasluhují (taneční obor). I "malé muzeum" Mistra Josefa Suka, které započal ředitel budovat v prostorách učebny přízemí školy jako výraz díků a úcty k odkazu tohoto významného českého skladatele, by mohlo nabýt jiného rozměru.

Budoucnost a další perspektivy školy zajišťují opatření související s požadavky doby. Vytváření důstojných a odpovídajících podmínek pro výchovně-vzdělávací činnost budoucích generací se stává pro tuto školu otázkou zásadní a téměř prioritní. Velkou míru zodpovědnosti nese v tomto procesu i ředitel školy. Ten si tuto skutečnost uvědomuje a jeho iniciativy přinášejí do této oblasti plánování přes řadu nedostatků výraznou převahu pozitiv.

Organizování

Ředitel školy byl jmenován do funkce Městem Benešov dne 1. 12. 1999 podle § 14 odst. 6 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů a v důsledku získání právní subjektivity ZUŠ Josefa Suka k 1. 1. 2000.

Personální dokumentace školy je vedena dle platných předpisů. Kontrolou odborné a pedagogické způsobilosti bylo zjištěno porušení § 2 odst. 3 a 4 vyhlášky MŠMT ČR

č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců: jeden učitel hry na klarinet má pouze odbornou způsobilost (maturita v oboru), jedna učitelka pěveckého oddělení nemá odbornou ani pedagogickou způsobilost a v klavírním oddělení chybí jedné učitelce pedagogická způsobilost.

Organizace výuky je zatížena odloučenými pracovišti, kde je zodpovědnost přenesena na jednotlivé učitele - písemné jmenování o zastupování není. Školní řád je zastoupen dokumentem "Režim školy pro žáky", pro pedagogy je určen "Řád ZUŠ Benešov pro učitele". Nový "Organizační řád" s platností od 2. 1. 2001 obsahuje Základní ustanovení, Organizační strukturu řízení, Všeobecná práva, povinnosti a odpovědnost pracovníků ZUŠ, Pracovní dobu. Informační systém vnější i vnitřní je jednoduchý, nicméně dostačující a funkční (informační tabule - vývěsky a sdělení ředitele, termíny koncertů s dramaturgickou rozvahou apod.). Zápisy z pedagogických porad, které se konají více než čtyřikrát ročně, jsou vedeny, učitelé potvrzují svým podpisem účast a seznámení se závěry. Uměleckou radu škola nemá, jsou určeni vedoucí jednotlivých sekcí - klavírní oddělení, dechové oddělení. Ochrana osobních dat je zajištěna, důležité dokumenty jsou uzamčeny. Stísněné podmínky neumožňují soustředit inventář nástrojů do jedné místnosti. Podstatnou část nástrojů si spravují učitelé po jednotlivých odděleních sami (ve třídě výuky dechových nástrojů je soustředěna převážná část klarinetů a žesťů), podobně je to i s notovým materiálem. Půjčovné za nástroj není stanoveno, změny ve formě a podmínkách půjčování se připravují. Vstupní školení PO a BOZP pro každého pracovníka je školou zajištěno zajišťuje, kniha úrazů s výkazem je vedena, žádný úraz evidován není. Stručná výroční zpráva popisuje charakteristiku školy, personální obsazení roku 1999/2001, údaje o přijímacím řízení žáků, výsledky vzdělávání žáků a údaje o mimoškolních aktivitách. Stať o hospodaření chybí.

Organizování je do jisté míry poznamenáno množstvím od sebe dosti vzdálených odloučených pracovišť a nedostatečnými prostorovými podmínkami v hlavní budově, má negativa i pozitiva v rovnováze.

Vedení a motivování pracovníků

Kritéria osobního ohodnocení pro výplatu nenárokových složek jsou učitelům známa, nicméně vedením školy nejsou písemně stanovena. Osobní ohodnocení a odměny jsou přiznány těm pracovníkům, kteří splňují mimořádné úkoly nad běžný rámec přímé vyučovací povinnosti, vzorně připravují žáky na veřejná vystoupení, soutěže a přehlídky a prokazují pracovní výsledky a úspěchy. Tento nepsaný úzus všichni zaměstnanci prozatím respektují.

Motivování a vedení pracovníků není zvlášť propracováno, vychází z přirozené autority ředitele a vzájemné spolupráce učitelů. Důležitou motivační výzvou je zájem zřizovatele o dění ve škole, výsledky vzdělávání jsou podrobeny kritice široké veřejnosti a konfrontaci s ostatními ZUŠ. Tato oblast řízení je z pohledu inspekce zajištěna na průměrné úrovni.

Kontrolní mechanismy

Systém kontroly je ztížen rozptýlením jednotlivých pracovišť. Vzhledem k důvěře, kterou se učitelé těší u ředitele, necítilo vedení školy potřebu vytvářet propracovanější kontrolní systém. Ředitel sleduje práci učitelů, při pochybnosti si provede kontrolu na pracovišti sám, případné nedostatky se snaží ihned řešit, zpočátku mírnější formou domluvy. Je to jak v oblasti dodržování rozvrhu, tak v průběžném sledování výsledků výuky jednotlivých učitelů. Zápisy hospitací s rozborem a hodnocením vyučování nejsou vedeny.

V dokumentaci pěveckého oddělení byly shledány drobné nedostatky v kmenových výkazech žáků, u jedné z učitelek nejsou v třídních knihách vyplněna data, kdy výuka odpadla a z jakého důvodu se neučilo. V třídních knihách předmětu Hudební nauka není prezence žáků důsledně vyplňována, některé zápisy v třídních knihách byly provedeny tužkou, také začátky a konce hodin v třídních knihách nesouhlasí všude s platným rozvrhem.

Inspekce kvitovala vesměs vzorné vedení protokolů o přijímání žáků a komisionálních zkouškách, zjištěny byly pouze ojedinělé nedostatky u dechového oddělení, kde chyběly podpisy všech členů komise. V přihláškách žáků ke studiu na ZUŠ pro školní rok 2000/2001 nebyly zjištěny nedostatky.

Kontrolní mechanismy mají negativa i pozitiva téměř v rovnováze, systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře není vytvořen především v oblasti zpracování hospitační činnosti.

Hodnocení kvality řízení

Koncepce školy, podporována zřizovatelem, respektuje v obecné rovině místní podmínky a potřeby. Plánování vychází z analýzy současného neutěšeného stavu nemovitého majetku. Tomu odpovídají i dané priority, kde v ostatních oblastech řízení fungují mechanismy postrádající důsledně propracovaný systém. Vedení školy se zde více spoléhá na důvěru k učitelům, jejich morální hodnoty a vlastní sebehodnocení. Ředitel zde vystupuje v roli zkušeného, racionálně uvažujícího vedoucího pracovníka, který uvažuje nadčasově, zamýšlí se nad dalšími perspektivami školy. Při realizaci vytýčených cílů a v souvislosti s rozvojem kapacity školy je ovšem třeba provádět i systematickou kontrolu procesu vzdělávání, operativní řízení musí navazovat na plánování a kontrolu jednotlivých činností. Evidence výsledků kontrolní činnosti je žádoucí a vůči pracovníkům objektivní, rovněž tak systém hmotného stimuluování pracovníků a systém pro kritéria hodnocení musí být kodifikován. Ve zpracování základních dokumentů školy byly zjištěny orientační inspekci mírné nedostatky.

Kvalita řízení je po celkovém shrnutí všech poznatků na průměrné úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb. (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a § 45b zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- Učební plány hudebního oboru, schválené MŠMT dne 26. června 1995 pod č.j. 18.418/95 s účinností od 1. září 1995
- Zřizovací listina ze dne 6. 3. 2001, vydal zřizovatel Město Benešov
- Jmenovací dekret ředitele - Město Benešov, 1. 12. 1999
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol ze dne 29. 8. 2000, vydal ŠÚ pod č.j. 661/2000
- Výkaz o základní umělecké škole podle stavu k 15. 10. 2000
- Personální dokumentace školy
- Režim školy pro žáky
- Řád ZUŠ Benešov pro zaměstnance a organizační řád
- Výroční zpráva

ZÁVĚR

Výuka probíhá podle schválených učebních plánů a respektuje platné učební osnovy. Praktické muzikantské zkušenosti a všestrannost učitelů byla rozhodujícím momentem v doplňování pedagogického sboru, což odpovídá místním požadavkům a potřebám. Nicméně, jak odborná, tak i pedagogická způsobilost dosavadních učitelů je na dobré úrovni. Při výběru nových pracovníků sleduje ředitel profesní předpoklady uchazeče a jeho další perspektivy dlouhodobějšího a plnohodnotného působení na škole. Výsledky, které škola svou činností prokazuje, jsou odrazem kvalitní práce převážné části učitelů, proto oblast vzdělávání může být celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Oblast řízení má po posouzení všech činností průměrnou úroveň. Kontrolní mechanismy postrádají propracovanější hospitační činnost, není stanoven jednoznačný systém nejenom v kontrole, ale i v motivování a hodnocení učitelů. Také zjištěné nedostatky v organizaci a plánování jsou při větším důrazu a důslednosti vedení lehce odstranitelné. V dlouhodobých výhledech školy je zviditelněná osobnost zkušeného ředitele, který usiluje o zkvalitnění výchovně vzdělávací činnosti vytvořením optimálních podmínek pro výuku (získáním dalšího objektu a rekonstrukcí nynější budovy).

Činnost školy je na základě zjištění orientační inspekce konané v hudebním oboru vyhodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miloš Formáček
Člen týmu	Mgr. Ludmila Pažoutová

V Praze dne 22. června 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. 6. 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Otakar Doubrava

.....

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):		
Zřizovatel:		
Rada školy:		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. Jednacího protokolu ČŠI	Text
		bez připomínek